

2020. ősz - 10. évfolyam 3. szám

GazMag

58. Közgazdász vándorgyűlés 6-7. oldal

Negyedévente megjelenő ingyenes online gazdasági magazin

Magyar Közgazdasági Társaság
Ifjúsági Bizottság

 mktib.hu

 <https://mktib.hu>

Juhos Gábor

NOIR YORK CITY

REGÉNYEK

 /nycbooks

nycnovel.blogspot.com

<https://shadesoft.dev>

SHADESOF

 ShadeSoftDev

 ShadeSoftDev

 ShadeSoft

Köszöntöm a Kedves Olvasót!

Bár szívünk mélyén reménykedtünk benne, végül a reális forgatókönyv következett be, és a koronavírus-járvány második hulláma az ősz beköszöntével nagyjából egyidőben megérkezett. Ez sajnos az idei harmadik lapszámunkra is rányomta a bélyegét, több eredetileg tervezett témát (egy-egy adott esemény elmaradása vagy egyéb ok miatt) el kellett napolni.

Ugyanakkor hagyományainkhoz híven az őszi magazinunkban ezúttal is beszámolunk a Közgazdász-vándorgyűlésről, amely története során először online került lebonyolításra. Emellett írtunk több online és offline rendezvényről is, de a túrabeszámoló és a szokásos könyvajánló sem maradhatott ki az újság hasábjairól.

A GazMag szerkesztőségének nevében kívánok minden olvasónknak jó egészséget, legújabb lapszámunkhoz pedig kellemes időtöltést!

Tóth Marcell

Tartalomjegyzék

Rövid hírek

58. Közgazdász vándorgyűlés

Botswana sajátos fejlődési útja

Könyvajánló - Juhos Gábor-Clearview

Tour de Pelso - élménybeszámoló

Turul Trail: Instant túra a Gerecsében

4-5

6-8

9

10

11

12

Impresszum

Felelős kiadó:
GazMag Tudományos és
Ismeretterjesztő Egyesület

Főszerkesztő:
Tóth Marcell
Olvasószerkesztő:
Árki Zsuzsanna

Szerkesztők:
Gyócsi Zsófia
Kiss Csaba
Kocsis Tibor
Márton Delinke
Pokorny Gábor

Fotó, videó:
Juhos Gábor
Tóth Marcell

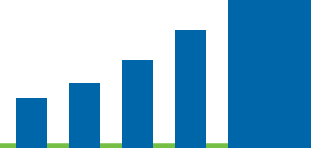
Tördelőgrafikus:
Csoknyay Cecília

Informatika:
Surányi Szabolcs

Titkárságvezető:
Süttőné Gajda Zsófia

Szerkesztőség elérhetőségei:
szerkesztoseg@gazmag.hu
Honlapunk:
www.gazmag.hu
Közösségi oldalak:
www.facebook.com/gazmag.hu
www.instagram.com/gazmag.hu
Megjelenik negyedévente,
elektronikus formátumban.

 **Mielőtt kinyomtatná ezt az újságot,
gondoljon a természetre!**

Rövid hírek

Az Magyar Közgazdasági Társaság Szakkönyvtárának nyitva tartása:

A koronavírus-járvány miatt a könyvtár határozatlan ideig zárva tart.

Cím: 9021 Győr, Aradi vértanúk útja 12.

Online katalógus:

<http://www.mtkonyvtar.hu>

Közgazdász Vándorgyűlést tart az RMKT is

A Magyar Közgazdasági Társasághoz hasonlóan az erdélyi testvér-szervezet, a Romániai Magyar Közgazdász Társaság is évente megrendezi Közgazdász Vándorgyűlését. A huszonkettedik ilyen eseményre 2020. október 10-én Kolozsváron kerül sor. Azonban a konferencia előadásai bárki számára ingyenesen követhetőek lesznek az RMKT facebook-oldalán.

A konferencia szakmai programja:

Nagy Károly: Na hogyan tovább?

Bálint Csaba: Mennyiben más 2020?

Geréb László: Válság 2020. Van, nincs? Volt, lesz?

Farkas Levente: 2008 vs. 2020

Módi Tímea és Tánzos Levente:

Kihívások az oktatásban

(Forrás: Romániai Magyar Közgazdász Társaság)

KÖVET 25 Konferencia

A jubileumi rendezvény keretében október 20-án képet kaphatunk arról, hogy szakmailag hogyan és hova jutott el a szervezet a negyedik évszázad alatt és hogyan készül fel az előttünk álló kihívásokra.

Kihirdetésre kerülnek a 2020 folyamán lezajlott KÖVET 25 Program eredményei, és bemutatásra kerülnek a környezetvédelmi és társadalmi szempontból leginkább példamutató intézkedések és vállalatok, szervezetek is.

Külföldi és hazai vendégelőadók elemzik a COVID-19 veszélyhelyzet környezeti és gazdasági hatásait és tanulságait. A részletes program megtalálható a www.kovet.hu oldalon.

A részvétel online lehetséges és ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztrálni az alábbi linken lehet: <https://kovet.us13.list-manage.com/track/click?u=27b7b-43add66edeb2dbf69c41&id=bbe235ae96&e=07f80886e8>

(Forrás: KÖVET)

II. Kisalföld Online Sakkbajnokság

Szeptember 8.-ától újra indul a Kisalföld Online sakkbajnokság versenysorozat. A megmérettetés bajnokság jellegű, minden versenye 5 fordulós svájci rendszerű, rapid partikból áll. A nevezés ingyenes, a lebonyolítás a Chess.com oldalon zajlik.

Részletes információk itt olvashatóak:

<https://www.facebook.com/GYMSSAKK/>

A további fordulók időpontjai:

Október 6.

Október 13.

Október 20.

Október 27.

November 3.

November 10.

November 17.

November 24.

December 1.

A járvány az élet sok területét átírta, azonban szerencsére a könyvkiadás nem áll le. 2020 nyarának könyvmegjelenéseiből szemezgettük.

Rövid hírek

Könyvmegjelenések a közelmúltban

Dietrich Vollrath:

A beérett gazdaság

Mitől lassul a gazdasági növekedés? És baj-e ez a lassulás, vagy a stagnálás igazából a siker jele? Ezekre keresi a választ ez a könyv.

Yu Sing Ong: A modern távol-keleti vállalatvezetés művészete

A könyvből megtudhatjuk, hogy a kínai, a japán és a koreai vezetési stílus hogyan jelenik meg a munkahelyeken. Nemcsak megismerhetjük e számunkra eddig ismeretlen vállalati kultúrákat, de tanulhatunk is belőle.

Andreas Schühly, Frank Becker, Florian Klein:
Valós idejű stratégia

Valós idejű stratégia? Paradoxnak hangzik, de lehetséges! A német szerzőtrío sikerkönyve arról szól, hogy jelenlegi gyorsan változó világunkban egy olyan, dinamikus jellegű stratégiai menedzsmentre van szükség, ami egyszerre képes reagálni a váratlan helyzetekre, miközben a stratégia hosszú távú fókuszát is megőrzi.

Vernon L. Smith - Bart J. Wilson:

A közgazdaságtan humanizálása

Egy Nobel-díjas közgazdász műve arról, hogy egy tárgyilagossá és számszerűnek tartott tudományterületet is humánussá, emberközelivé lehet tenni, ha beépítjük a folyamatokba az etikus viselkedést, a jóhiszeműséget, a bajtársiasságot, azaz magát az embert.

Juan Du: A sencseni kísérlet - A kínai „azonnali” város története

A mű bemutatja, hogy az a település, amely 40 évvel ezelőtt még mezőgazdasági terület volt, hogyan vált

mára a globális nagyhatalom Kína egyik különleges gazdasági övezetének központjává és technológiai fellegvárává.

Mike Berners-Lee:

Nincs B bolygó - Kézikönyv a sorsdöntő évekhez

A könyv üzenete azonban egyértelmű: nincs másik bolygó a közelünkben, ahova terjeszkedhetünk vagy menekülhetünk, így azt kell megvédenünk, ahol éppen vagyunk. Milyen globális problémák fenyegetik lakhelyünket? Hogy tudjuk megóvni? Ezekre keresi a választ ez a nem túl hosszú, de annál velősebb mű.

Christian Felber:

A közjó gazdasága

A könyv írója egyetemi tanár és politikai aktivista, aki szerint a gazdaságnak emberibbnek, szociálisabbnak, az elosztásban igazságosabbnak, fenntarthatóbbnak, demokratikusabbnak – összességében etikusabbnak kell lennie, azaz nagyobb hangsúlyt szükséges fektetnie a közjóra.

MRTT XVIII. Vándorgyűlése

„Magtérsegek és perifériák – lehetőségek és fenntartható jövő” címmel 2020. október 27. és 30. között kerül sor a Magyar Regionális Tudományi Társaság éves konferenciájára, mely a jelenlegi helyzetre tekintettel online, illetve különböző helyszíneken hibrid módon kerül megrendezésre. A konferencia társrendezője a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságföldrajz, Geoökonómia és Fenntartható Fejlődés Tanszéke lesz. A Vándorgyűlésen több mint húsz szekcióban számos magyar és angol nyelvű előadásra kerül majd sor.

További információk, előadóként és hallgatóként való részvételi lehetőségek a <http://www.mrtt.hu/vandorgyules2020budapest.html> oldalon olvashatóak.

(Forrás: Magyar Regionális Tudományi Társaság).

58. Közgazdász-vándorgyűlés

Szeptember 24. és 25. között, az idei évben már az 58. alkalommal került megrendezésre a Magyar Közgazdasági Társaság Közgazdász-vándorgyűlése. Az MKT legnagyobb szakmai rendezvényére – a koronavírus-járvány miatt – története során először online került sor.

A rendhagyó módon megtartott konferencia megnyitóján Pleschinger Gyula, a Magyar Közgazdasági Társaság elnöke köszöntötte a résztvevőket.

A Közgazdász-vándorgyűlés az elmúlt években megszokott módon Matolcsy György előadásával kezdődött. A Magyar Nemzeti Bank elnöke „Milyen évtizedben hajózunk? (2020-2030)” címmel osztotta meg gondolatait. Elmondta, hogy a változások évtizedeiben élünk, és a jelenlegi, 2020-as éveket jelentőségükben és tendenciáiban (inflációk, visszaesések) az 1940-es és az 1970-es évekhez hasonlította. A jelenlegi visszaesés részben már 2019 utolsó negyedévében elkezdődött, látható volt a mutatókból. A Covid-járvány erre jelentősen ráerősített. Ezt a krízist nemcsak járványügyileg kell kezelni – amit az első hullám esetében Matolcsy szerint sikerült jól megoldani –, hanem pénzügyi és gazdaságpolitikai beavatkozásokra is szükség van. A jegybankelnök szerint a jelenlegi és az előttünk álló időszak legnagyobb erőforrása az adat. A globális verseny jelenleg technológiai. Ebben Európának jelen-

tős lemaradása van az Amerikai Egyesült Államokkal és Kínával szemben – Matolcsy úgy véli, a 2020-as évek nyertese Ázsia, azon belül Kína lehet. A technológia miatt a pénzpiac is átalakul és minden jegybank dolgozik a digitális pénzek és pénzrendszer bevezetésén, ennek lehetőségein. Az évtized másik nagy kihívása környezetünk megóvása és a fenntarthatóság védelme. Jelenleg 1,7 Földnyi erőforrást használunk fel, ami egyáltalán nem fenntartható. Ezt a szempontot a jövőben a jegybankoknak is be kell építeniük működésükbe.

„Válság vagy változásmenedzsment” címmel Domokos László tartott előadást. Az Állami Számvevőszék elnöke úgy véli, hogy a koronavírus-válság felrúgja az eddigi szabályokat, hiszen az elsődleges feladat az emberi élet védelme, és csak ezt követheti a gazdaságot sújtó hatások kezelése, mérséklése. A jelenlegi helyzetben hozzá kell nyúlni a tartalékokhoz is, amiből most több van, mint a 2008-as válság idején. Számolni kell az államháztartási hiány emelkedésével is, de mivel kisebb az ország

kitettsége, mint régebben, így erre a kormány most képes lehet. A mostani válság közben különösen nagy a közpénzek kezelésének felelőssége. Bár az egyik legfontosabb feladat a bajba jutott emberek megmentése, megsegítése, erre Domokos szerint a „helikopter-pénz”, azaz a feltétel nélküli alapjövedelem nem alkalmas és nem jó megoldás, a plusz pénzt valamilyen feltételhez mindig kötni kell.

A Közgazdász-vándorgyűlések tekintetében rendhagyó módon a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

is tiszteletét tette a konferencián. Freund Tamás nem gazdasági szakemberként, hanem agykutatóként vált világszerte ismertté. Előadását azzal kezdte, hogy az elméleti és gyakorlati tudományt, az alkalmazott- és az alapkutatást egymástól megkülönböztetni, egyiket a másik fölé helyezni nem lehetséges. Freund Tamás szerint az agykutatás annyira nem is áll távol a közgazdaságtudománytól, mint gondolnánk, hiszen a neuroökonómia nevű terület a neuropszichológia és a gazdaságtudomány közös metszeteként alakult ki. De létezik már neuromarketing is, amely a fogyasztói magatartás vizsgálatának egy érdekes területe. Ide tartozik többek között a digitális eszközök által kiváltott célzott agyi hatások vizsgálata, ezek megfigyelése is.

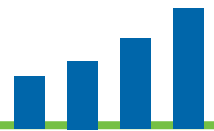
Szintén első ízben szerepelt a Közgazdász-vándorgyűlésen Farkas Bertalan. Az első – és egyelőre egyetlen – magyar űrhajós kerekén 40 évvel ezelőtt járt a világűrben. E kerekévforduló kapcsán lett meghívva az MKT legnagyobb rendezvényére is. Előadását, mint mindig, múltidézőssel kezdte. Elmesélte élete és űrrepülése legfontosabb eseményeit és a kozmoszban eltöltött idő célját is, mivel elmondása szerint a híradások mindig arra fókuszáltak, hogy „első magyar űrhajós”, de igazából az utazások célja mindig valamilyen kutatás, vizsgálat, elemzés, amelyet anno ő és szovjet űrhajós-társa is maradéktalanul végrehajtottak. Farkas Bertalan szót ejtett az űrkutatás jelenéről és jövőjéről is. Elmondta, hogy a Mars „meghódítására” vonatkozó tervek jelenleg még túl távoliak (a tábornok szerint annyira, hogy azt ő már nem is fogja megélni), a Holdra való visszatérés sokkal reálisabb, és még ezen a téren is számtalan kutatóval, felfedezővel vár az emberiségre. A magyar űrkutatás jelene nem rossz, hiszen magyar műholdak és más műholdakon, űrállomásokon használatba vett magyar gyártmányú eszközök is felhelyezték már hazánkat az űrtérképre. A jövőre vonatkozó ambíciózus cél, hogy egy évtizeden belül újabb űrhajóssal büszkélkedhessen Magyarország. Természetesen egy ilyen missziót hazánk nem képes önállóan megvalósítani, így az elképzelések szerint ezúttal is az oroszokkal együttműködésben kerülne erre sor. Farkas Bertalan álláspontja szerint a következő magyar űrhajósnak már nem nyolc napot kellene az űrben töltenie (neki 1980-ban ennyi jutott), hanem negyed- vagy fél évet.

Immár évtizedek óta visszajáró vendége a Közgazdász-vándorgyűlésnek Varga Mihály. A pénzügyminiszter elmondta, hogy a 2008-as és a 2020-as válság összevetése kapcsán

megjegyezhetjük, hogy a Covid-járvány jobb gazdasági helyzetben érte az országot, mint a 2008-as pénzügyi válság, tehát az elmúlt 10 év arra volt jó, hogy felkészüljünk a válságra. A mostani feladat, hogy megtanuljunk együtt élni a vírussal. 2021 első negyedéve lesz a fordulópon, addigra kiderül, hogy van-e oltóanyag és a jövő évben megkezdődhet-e a fellendülés. A fiskális politika továbbra is serkentő marad, a járvány utáni időszakban Magyarország továbbra is vonzó befektetési célpont lesz. Varga Mihály szerint 2-3 év kell ahhoz, hogy a magyar gazdaság elérje a 2019-es teljesítményt.

Először volt a Vándorgyűlés vendége Hernádi Zsolt. A MOL elnöke azzal kezdte előadását, hogy a céget és az egész olajipart is jelentősen érintette a válság – ennek szemléletes példája, hogy az Exxon kikerült a Dow Jones-indexből. A Covid mellett a fenntarthatóság erősödése és ezáltal a fosszilis energiaforrások csökkentésére való igény is kifejti hatását a szektorra, ahogyan geopolitikai kitettség is számottevő. A közlekedés visszaszorulása miatt keresletcsökkenés és az olajpiacon felmerült túlkínálat együttese krízisként érte az olajpiacot, és hirtelen 25 százalékkal csökkent a piac. Ezt a visszaesést, piacsűkülést a MOL már 2016-ban előre megjósolta, azonban – nem számolva egy világjárvánnyal – 2030 környékére várta. Ennek okaként a megosztáson alapuló gazdaság erősödését, az alternatív üzemanyagok térnyerésért és a digitalizáció erősödését jelölték meg akkor. Ezek a folyamatok most már látható, hogy korábban végbe mennek majd, erre a koronavírus-járvány ráerősített. Ugyanakkor az EU energiafelhasználásának 75 százaléka még ma is fosszilis energián alapul. A fosszilis energia-felhasználás nemcsak az olajiparra jellemző, a nagyfokú műanyag-előállítás is ebbe a kategóriába esik.

Baranyai Dávid a személyes pénzügyek fontosságára hívta fel a figyelmet. Az NN Biztosító vezérigazgatója elmondta, hogy ebben mi, magyarok elmaradunk az európai átlagtól, hiszen egy átlagos magyar család 90 percet tölt hosszú távú pénzügyei tervezésével évente. A lakossági megtakarítás ugyan javuló tendenciát mutat, de az emelkedési görbe meredeksége rendkívül lapos. A statisztikák szerint ugyan a Covid-járvány alatt növekedtek a megtakarítások, de ennek oka nem a tudatosság erősödése vagy a betételek növekedése, hanem az, hogy jelentősen szűkült a pénzköltési lehetőségek köre, hiszen az utazások és vásárlások száma és aránya is jelentősen mérséklődött. A pénzügyi tudatosság erősítése amiatt is fontos feladat, mert a születéskor várható élettartam az elmúlt évtizedekben növekedett, így az átlagember számára hosszabbá váló időskorra több tartalékot kell felhalmozni. Ezt Baranyai Dávid ahhoz hasonlította, mint az autóban a biztonsági öv bekapcsolása vagy kerékpározáskor a bukósisak viselése.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) elnöke szerint a koronavírus-járvány megmutatta, hogy az emberiség nem mindenható. Parragh László rávilágított arra, hogy most az ökoszisztémák válságával találtuk magunkat szemben, és ez nagy próbatétel elé állít minket. A világjárványokat (mint ahogyan az a pestis vagy a spanyolnátha esetében is volt), mindig a helyváltoztatás és a globalizáció fokozódása robbantotta ki. De míg akkoriban hosszú idő volt egy járvány terjedése, most a repülőgépeknek köszönhetően ez pillanatok alatt bekövetkezik. Ezt a válságot nem lehet azonos eszközökkel kezelni, mint a 2008-ast. Bár komoly nemzetközi lépésekre is szükség van, a helyi válságkezelés kulcsfontosságú, az államok szerepe felértékelődött, és azok az országok lehetnek sikeresek e helyzetben, amelyek ezt felismerték. Ennek ellenére a költségvetési korlátokra, az államháztartási hiányra és az inflációra is komoly hatása lesz a koronavírus-járványnak szinte mindenhol, és ez meg fogja határozni az elkövetkező 3-4 évünket.

Mint minden évben, ezúttal is számos szekció színesítette a szakmai programot. A Sportközgazdasági szekcióban Borbély Attila vezetésével kerekasztal-beszélgetés zajlott. A Debreceni Egyetem egyetemi tanárának beszélgetőpartnerei Csernoviczki Éva olimpiai bronzérmes dzsúdós, Kulcsár Krisztián, a Magyar Olimpiai Bizottság elnöke és olimpiai ezüstérmes vívó, valamint Magyar Zoltán, a Magyar Torna Szövetség elnöke, kétszeres olimpiai bajnok tornász, a Nemzet Sportolója voltak. A szekció két

nagy témát ölelt fel, a sportot és a gazdaságot. A sport világát jelenleg átszövi a koronavírus miatti bizonytalanság. Ezt minden résztvevő kiemelte. A MOB elnöke elmondta, hogy Olimpiát még soha nem halasztottak el (háromszor maradt el világháború miatt), ez az első ilyen alkalom. Ez a sportolók számára nagy kihívás, van, akinek jót tesz a plusz egy év, de van olyan is, akinél motivációvesztést okoz, a pályafutásuk végén járók pedig nem biztos, hogy még egy év kemény felkészülést be tudnak vagy be akarnak vállalni. Csernoviczki Éva szerint a legrosszabb, hogy nem tudják, mikorra kell időzíteni a csúcspontot, hiszen nemcsak az Olimpia időpontja, hanem a kvalifikációs időszak és -mód is változott. Magyar Zoltán hozzátette, hogy a számára címvédést (és csapatban szerzett bronzérmét) hozó moszkvai Olimpia előtt ő már „vágta a centit”, hogy mennyi van hátra, már előre eldöntötte, hogy a játékok után visszavonul, és ha ott neki azt mondják, hogy egy év csúszás és bizonytalanság, akkor azt már nem vállalta volna be. Kulcsár optimista, úgy véli, 2021-ben meg tudják majd tartani a Tokiói Olimpiát. A gazdasági oldalt bemutató blokkban Kulcsár Krisztián elmondta, hogy a sport jelenlegi finanszírozása esetében a szándék jó, azonban a források elosztásában és ezek hatékonyságában még lenne mit fejlődni, nemcsak a nagy klubok, hanem a kicsi, de fontos műhelyek is nagyobb figyelmet érdelnének. Magyar Zoltán is hasonlóan látja, álláspontja szerint azaz, hogy a kapott pénzből egy-egy jó játékost vesz egy csapat, hosszú távon a magyar sport nem fog profitálni, sokkal fontosabb lenne az edző- és szakember-képzésbe fektetni, ezen javítani. Abban mindhárom szereplő egyetértett, hogy a koronavírus-helyzet komoly érvágás a magyar sportnak. A több hónapos leállás, az emiatt elmaradt edzési lehetőségek és pénztelenség miatt sok gyerek és jó néhány edző kikerült a rendszerből, és egy részük nem is kerül majd vissza. Csernoviczki felhívta a figyelmet arra is, hogy az Olimpiai ciklushoz igazodva kötöttek meg a sportolókkal sok szponzori szerződést és kétséges, hogy ezek meghosszabbításra kerülnek-e, és ha igen, milyen formában.

A konferencia zárásaként a Magyar Közgazdasági Társaság elnöke Pleschinger Gyula köszönte meg azt, hogy a Közgazdász-vándorgyűlés online is megvalósítható volt. Egyúttal bejelentette, hogy amennyiben a vírushelyzet ezt lehetővé teszi, a 2021-es, 59. Közgazdász-vándorgyűlést Szegeden kerül megrendezésre, ami a 2020-as helyszín lett volna.

Tóth Marcell

Botswana sajátos fejlődési útja

Folytatódott a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Világgazdasági Intézetének műhelybeszélgetés-sorozata. Az első ízben online megtartott szakmai beszélgetés témája Afrika helyzete volt, melyet egy Botswanáról szóló esettanulmány tett szemléletesebbé.

A hagyományosan az Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat Világgazdasági Intézetében megrendezett műhelybeszélgetés-sorozat a koronavírus-járvány miatt egy ideig kényszerszünetet tartott, augusztus 24-én hétfőn azonban – ezúttal online formában, a Zoom platformon keresztül – újra sor került egy előadásra. A VGI tudományos munkatársa (és az AfrikaBlog.hu működtetője) Biedermann Zsuzsanna „A strukturális transzformáció nehézségei szubszaharai Afrikában – Botswana esete” címmel tartotta meg prezentációját.

Előadását azzal kezdte, hogy az afrikai fejlődési út kulcsát sok kutató abban látja, hogy a politikai-gazdasági környezetnek olyan jellegzetességeket tulajdonítanak, amelyek megkülönböztetik más területektől, így a világ fejlettebb országaitól is. Többnyire nyersanyagban gazdag országoknak tartjuk a térség államait, ami részben igaz is, azonban pontosabb kifejezés az, hogy bizonyos nyersanyagokban valóban bővelkedik, de nem mindenben. Ugyanakkor gazdasági, államszervezési és infrastrukturális értelemben sok gyengeséggel is rendelkeznek, így nem tudnak hosszú távon hatékonyak lenni. Ezt írja le az „afro-pesszimizmus” kifejezés. A kutató rávilágított arra is, hogy a strukturális transzformáció nehézségei a fejlődő országokban általánosak. Az „afrikai fejlődési út” lényegében nemcsak afrikai, hiszen a mezőgazdaság irányából szeretnének elmozdulni más szektorok felé. Az afrikai országok gazdasági növekedése folyamatos, azonban jelentős munkaerőpiaci bővülést nem okoz, mivel a feldolgozóipar – Dél-Afrika és Mauritius kivételével – szinte mindenhol hiányzik. Ez a „jobless growth” jelenség súlyosbodó munkanélküliséget okoz, ugyanis az afrikai országok többségében a népességszám évről-évre növekszik.

Biedermann Zsuzsanna szerint Botswana Afrika fejlődés-gazdaságtanának mintapéldája. A világ egyik legjelentősebb gyémántkitermelője, ennek részaránya

az exporton belül növekszik is. Azonban az előrejelzések szerint 2025-től a gyémántkitermelés tartós és gyors hanyatlása várható. 10 évvel a bányák kimerülése után a GDP 47%-kal alacsonyabb lesz. Ha ez megvalósul, akkor az ország életszínvonala a közeli Száziföldével kerül közel azonos szintre.

A kormány évtizedeken keresztül következetesen célzott diverzifikációs politikát folytatott. Óvatos árfolyampolitika volt jellemző, amely megakadályozta a jelentős felértékelődést. A kormányzati kiadások szintje elmaradt a bevételektől. Az ország különös figyelmet fordított a feldolgozóipar fejlesztésére, hogy a gazdaság diverzifikációját (több lábra állítását) és a munkahelyteremtési problémákat is orvosolni tudják. Mindezeknek köszönhetően a GDP sokkal több forrásból származik, mint korábban. Ugyanakkor a feldolgozóipar erősödése a GDP-növekedésével közel azonos mértékű, azaz a bruttó hazai termékben belüli részaránya változatlan maradt.

Fontos a nemzetközi kontextus is. A gyémántfelhasználás nagyrésze nehogy nem Botswanában, de még csak nem is Afrikában zajlik, hiszen a jelentős ipari felhasználás mellett luxuscikk is, aminek kereskedelme főleg a fejlett országokban jellemző. A térség vezető hatalma Dél-Afrika, akinek nem feltétlenül lenne érdeke, ha a környező országok jelentősen megerősödnének. Ugyanakkor Botswana a Dél-Afrikai Vámunió (SACU) tagországa (tagjai még Dél-Afrika, Lesotho, Szváziföld és Namíbia), melynek előnyeit kihasználja, hiszen import-exportja legnagyobb részét a vámunió tagjaival (azon belül is – a többi tagországhoz hasonlóan – főleg Dél-Afrikával) folytatja. Ugyanakkor a magas munkaerőköltségek és a gyémánt-értékláncon való feljebb kerülés sikertelensége jelentős korlátokat szabott Botswana versenyképességének növekedéséhez.

Tóth Marcell

Könyvajánló: Juhos Gábor – Clearview

Juhos Gábor könyveivel korábban már többször is találkozhattak az olvasók, hiszen a „Noir York City”-sorozat négy kötetét is bemutattuk az elmúlt években. Ezúttal a 2019-es Clearview kerül górcső alá, amely témáját és világát tekintve is eltér a szerző többi könyvétől.

A legutóbb (előző lapszámunkban) bemutatott Noir York City,” – Downfall a motoros trilógia záró kötete volt, azonban a 236 oldalas Clearview a trilógiával párhuzamosan készült és majdnem egy évvel a Downfall előtt jelent meg. A borítón egy erdő látható, mely egy füstté váló, darabjaira hulló ember képét formálja, ami már előrevetíti, hogy a könyv világának darabkáit puzzle-ként kell majd összeillesztenünk a történet előreheladtával.

Pályafutása során minden író szembesül az alkotói válsággal. Juhos Gábor mostanában nem szenved ettől (ezt bizonyítják gyakori könyvmegjelenései), azonban művének főhőse épp egy ilyen szituációba került a Clearview elején. Ez a helyzet Thomas Noble szakmai- és magánéletére egyaránt kihat, konfliktusokat okoz, és ez vezet rejtélyes autóbalesetéhez.

Innentől két szálon fut a történet, a baleset után egy furcsa városkában, Clearview-ban találja magát, ahol kezdenek kibontakozni a gyanús események. Ezzel párhuzamosan pedig megismerjük korábbi életét, szépen lassan kirajzolódik minden, ami az alkotói válság közben vele történt és benne zajlott.

Közben a clearview-i rejtélyről is egyre többet megtudunk, vagy legalábbis ezt gondolhatnánk, miközben egyre bonyolultabbak lesznek a szálak. Sőt még az is lehet, hogy Clearview igazából nem is létezik, hanem Clearview maga Thomas Noble. Minden városlakó egy jellemző tulajdonsággal van felvértezve, melyek a főhősben is megtalálhatóak: van kedves, van döntésképtelen, van nagyvilági, van ördögi. A bestseller-író Noble persze keresi a helyét a mindentől elszigetelt településen, csakúgy, mint „előző” életében az inspirációt könyveihez, és persze szeretné megtalálni a hazajutás módját is, ami miatt további falakba ütközik.

Kicsoda ő? Hogy került ide? Miről szóljon a következő regénye? Mi egyáltalán Clearview? Ezekre keresi a választ Thomas Noble. És ezeket próbálja kibogozni az olvasó is. Hogy ez sikerül-e, az kiderül a könyv elolvasása után.

Tóth Marcell

Tour de Pelso-élménybeszámoló

A hagyományos, kora nyári időpont helyett a naptári nyár utolsó hétvégéjére tették át a szervezők az ország legnépszerűbb kerékpáros teljesítménytúrájának időpontját.

Nyár végéig, egészen pontosan augusztus 30-áig kellett várnia azoknak a bringásoknak, akik szervezett körülmények között tervezték az idei évben is körbetekerni hazánk legnagyobb tavát, a Balatont. A Tour de Pelso egy idén már nagykorúságába lépett kerékpáros rendezvény, hiszen az idei a 18. alkalom. Éppen ezért a szervezők – a Somogy Megyei Kerékpáros Szövetség – gondosan tervezgettek előre, hogy minden a legnagyobb rendben, gond nélkül menjen, és a sportolók számára az idei Balaton-körük különleges legyen. Különleges is lett, de nem úgy, ahogyan azt a szervezők akarták, hiszen a koronavírus-járvány, mint minden másba, ebbe is beleszólt.

Tavasszal, indulni szándékozóként nyomon követtem az eseményeket. Nem ez volt az egyetlen rendezvény, amit elhalasztottak vagy ami egész egyszerűen elmaradt. Mivel nagyon sok amatőr sportolónak van egy kitűzött célja, amiért egész évben edz, ráadásul úgymond jubileumi évről is beszélünk, a szervezők igyekeztek a legjobb megoldást keresni arra, hogy mindenki jól járjon: lehessen idén is kerékpározni a Balaton körül, de úgy, hogy a szükséges óvintézkedéseket mindenki be tudja tartani. Így utólag úgy érzem, a szervezők sikeresen vették ezt az előre nem látott akadályt.

Hogy mitől különleges a Tour de Pelso? Nem tekerhet az ember bármikor a Balaton körül, végig a főúton haladva, rendőri kísérettel, frissítőpontokkal, egymást segítve egészen a célig. Hiszen a többség számára ez nem egy verseny, hanem egy teljesítménytúra, ahol minden teljesítő nyertessé válik. Az elsőbálozók elmondhatják magukról, hogy legyőzték a Balatont, a rendszeres visszatérők pedig a tavalyi idejüket igyeksznek túlszárnyalni.

Az idei 205 km azzal az újdonsággal indult, hogy a siófoki főtérről pontban reggel 8 órakor indulva nem Zamárdiban engedték el a tömeget útjára, hanem egészen Keszthelyig együtt, 30-35 km/órás

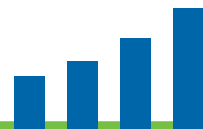
sebességet tartva mindenki együtt tudott haladni. Ezt valaki kedvező döntésnek tartotta, hisz a táv felét bolyban, szélárnyékban tudta megtenni, ám mások kevesellték a sebességet, azaz visszatartotta őket a tömeg. Az úton szurkolók tapsvihara kíséerte utunkat és a balatonkeresztúri főút közepén álló templom is úgy tűnt, mintha csak ránk várna a messzi távolban, hogy 10 órakor, előtte elhaladva csak nekünk szólaltathassa meg harangjait.

Természetesen nem telhet el év bukás nélkül, így idén is voltak, akik szerencsétlen módon, mivel a bolyban nem látták azt, nem tudták bevenni a körforgalmat, vagy éppen leszorították őket, és így elestek az útpadkában, de úgy tudom, komolyabb baleset nem történt.

A Balaton-kör egyik sajátossága, hogy ha az egyik irányban hátszelünk van, akkor az visszafelé bizony szembeszélbe fordul. Ez az idei évben, Almáditól lefelé, a keleti parton ért el, a legendás akarattyai emelkedővel kezdődően, éppen annak alján. Ezért a kb. 1,5-2 km-es emelkedőért a versenyzők – már 180 km-rel a lábukban –,nincsenek oda, főleg úgy, hogy széllal szemben kell legyűrniük azt. Szerencsére innen már alig több, mint 20 km van hátra. A Siófok előtti utolsó 10 km-es tábla láttán már felfelé görbül az ember szája, hiszen ott már közel a cél és várja az indulót a kalóriadús spagetti, a masszáz és az elmaradhatatlan hideg sör. Engem legalábbis ezek a gondolatok segítettek elgurulni a célkapuig, és áthaladni rajta.

Hogy megérte-e megszenvedni a 205 km-t? Természetesen igen. Hiszen amikor másnap megkérdezik, hogy hol voltál a hétvégén és te azt mondod, hogy a Balatonon, akkor a következő kérdésre – miszerint azon belül hol voltál – akkor azt tudod válaszolni, hogy: „Hol? Hát mindenhol!”

Kiss Csaba

Turul Trail: Instant túra a Gerecsében

A koronavírus-járvány miatt a sportesemények nagy része, így a szervezett teljesítménytúrák jelentős hányada is elmaradt az idei évben. A természetjárás szerelmesei emiatt sokszor az instant túrákkal pótolhatják ezt a hiányt. Egy ilyen lehetőség a Turul Trail is.

A Gerecse-hegységet a túrázók többsége az évtizedes hagyományokkal rendelkező Gerecse50 teljesítménytúráról ismerheti, azonban sok más útvonal is érinti ezt a tájegységet. Instant túrát is találhatunk egyet, ez a Turul Trail.

A táv 21 kilométer, amelyet futva és gyalogosan is teljesíteni lehet. A szintidő ennek függvényében alakul, a terepfutóknak 3 órájuk van a teljesítésre, a túrázóknak 6. Az útvonal valóban szép, cserébe egyáltalán nem könnyű. Aki a sík szakaszokat kedveli, annak ez a terep nem fog tetszeni, ugyanis itt olyan nincs. A túra a Turul-szobortól indul, tehát már a rajt előtt egy komoly lépcsőt kell megmásznia az elindulni vágyóknak. A szobor környékén több tanösvény is található, melyeket érdemes felkeresni, de ezt inkább visszafelé célszerű megtenni, nehogy az ismeretterjesztés a szintidő rovására menjen.

Dímbes-dombos, kanyargós út után a Gerecsére jellemző tölgyerdőn keresztül egy sváb faluba, Vértestolnára jutunk. Hangulatos, békés település, mely a hegyoldalra néz, szóval a helyieknek nincs hiányuk panorámában. A faluból kiérve azonban újra emelkedőkkel találjuk magunkat szembe. A két legmeredekebb, helyenként 20%-os emelkedő egyaránt az utolsó öt kilométeren állítja kihívások elé a túrázót. Az utolsó emelkedő ráadásul a kapaszkodót nyújtó fák segítségével nélkül nehezen lenne megmászható, nagyobb eső idején valószínűleg nem is lenne az. Akinek a kaptató után még maradt erő a lábában, az a Ranzinger Vince-kilátóra is fellépcsőzhet a kilátás kedvéért, akinek nem marad, az a cél előtt a Turul szobornál pillanthat le Tatabányára.

Mivel instant túráról van szó, amire mindenki akkor megy, amikor kedve és ideje engedi, így nincsenek helyi szervezők, így okostelefonra (és az arra feltelepített Turul Trail applikációra), valamint internethozzáférésre is szükség van. A rajtnál, útközben és célba érkezéskor is QR-kódok leolvasásával abszolválhatjuk az ellenőrzőpontokat. A táv

teljesítéséért kérhetünk kitűzött és érmet is (a nevezési díj ennek függvényében alakul, de ha egyikre sem tartunk igényt, akkor ingyenes a túra), ezeket sikeres teljesítés után kapott kód segítségével egy számozott szekrényből átvehetjük.

Maga a túra nagyszerű élmény, szép tájakon vezet végig és a nap végi fáradtság garantált. Megfelelő étel és folyadék mindenképpen legyen nálunk az induláskor, ugyanis útközben egyáltalán nincs frissítési lehetőség. Bár Vértestolnára van két pumpás ivókút, egyik sem működik, és a tűzcsapról sincs vízvételi lehetőség.

A másik nehézség, hogy maga a túra elsősorban az autóval érkezőkre van optimalizálva. Aki tömegközlekedéssel közelíti meg a helyszínt, annak a Turul-szobor előtt egy hosszú és meredek lépcsőt kell megmásznia. Célba érés után az érem/kitűző átvételére a Kolcsár Pékségnél van lehetőség, ami a céltól kilométerekre található. Tehát a vasútállomástól/buszpályaudvartól a rajtig, majd a cél után az átvételi helyig és onnan újra a tömegközlekedésig eljutni a túra 21 kilométeres távjával együtt már megközelíti a 30 kilométert, ennyivel érdemes kalkulálni.

Az applikáció jól működik, szintrajz és részletes úti leírás is található benne. Ráadásul az útvonalkövetés segítségével ténylegesen nyomon lehet követni, hogy hol járunk, s ha esetleg elhagynánk az útvonalat, azt egyből látjuk benne. Probléma esetén a szervezők elérhetőek telefonon és segítenek.

Mindent összegezve a Turul Trail instant túra egy jó kezdeményezés, a természetjárás és a sport remek elege, a sikeres teljesítéssel a túrázó ténylegesen megdolgozik az éremért és/vagy kitűzőért. Megéri.

Tóth Marcell

A fertőzés elkerülése érdekében az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) iránymutatását érdemes követni.

Tisztálkodással és az egymás közötti érintkezéssel kapcsolatos ajánlások

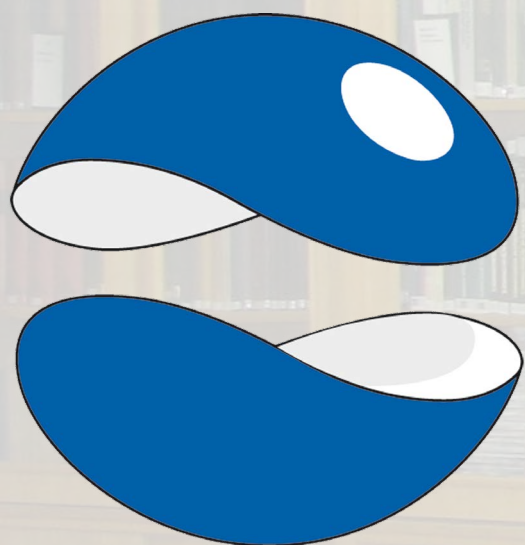
Néhány egyszerű higiénés szabály betartásával jelentősen csökkentheti az esélyét annak, hogy elkapja a fertőzést. Igaz ez nemcsak az új koronavírusra, hanem a szezonális influenzára is, hiszen mindkét betegségnél hasonló a fertőződés útja.

- **Mosson gyakran kezet**, lehetőleg szappanos vízzel vagy legalább 60% alkohol-tartalmú kézfertőtlenítővel tisztítsa meg a kezét! Ügyeljen a körmei alatti, és az ujjai közötti területekre is.
- Fordítson fokozott figyelmet **immunrendszere erősítésére**. Szellőztessen gyakran, fogyasszon elegendő vitamint, mozogjon rendszeresen a szabadban.
- Tüsszentés és köhögés esetén **használjon papírzsebkendőt**, azt azonnal dobja ki a szemetesbe, majd alaposan mosson kezet.
- Lázas beteggel lehetőség szerint **kerülje az érintkezés minden formáját**.
- **A megszokott érintkezési, üdvözlési formákat**, például a kézfogást, a puszit, a baráti ölelést **tanácsos mellőznie**.
- Lázzal járó betegség esetén **telefonon jelentkezzen orvosánál**, számoljon be a tüneteiről, illetve ha a közelmúltban külföldön járt, akkor arról is. Ne menjen el személyesen a váróterembe, rendelőbe, ha új koronavírus-fertőzéssel érintett területen járt vagy onnan érkezett.
- Kerülje el az élő vagy levágott állatokat forgalmazó piacokat olyan helyeken, ahol az új koronavírus járványt okozott.
- Ne fogyasszon nyers vagy nem megfelelően hőkezelt, állati eredetű élelmiszert.
- Az **arcmaszk használata** önmagában nem előzi meg a fertőzést, azonban ha valaki igazoltan megbetegedett, abban biztosan segít a viselése, hogy ne terjessze a vírust egy-egy tüsszentéssel vagy köhögéssel. Amikor beteget ápol, szintén csökkentheti a fertőződés kockázatát, ha viseli az egészségügyi maszkot.

Utazással kapcsolatos ajánlások

- Az új koronavírus-fertőzésre tekintettel gondolja át utazással kapcsolatos szokásait, terveit.
- Utazás előtt – az aktuális közlekedési helyzeten, a szállás, és egyéb lehetőségeken felül – tájékozódjon arról, hogy az adott helyen milyen a járványügyi helyzet.

Nyitvatartás

*Kedd, Szerda:
18:00 - 20:00*

MKT Szakkönyvtár